

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการดำเนินงานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พบว่า การดำเนินงานด้านการมาตรฐานของสำนักงานฯ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศ ทั้งด้านการค้าระหว่างประเทศ การค้าภายในประเทศ การปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต ตลอดจนการได้รับการคุ้มครองของผู้บริโภค ยังประสบปัญหาในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสามารถแบ่งเป็นปัญหาด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ก. ปัญหาด้านการดำเนินงาน

1. ปัญหาด้านการกำหนดมาตรฐาน การกำหนดมาตรฐานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มีข้าราชการกลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกสาขา โดยเกี่ยวข้องกับข้อกำหนดรายการต่าง ๆ เช่น รูปร่าง มิติ การทำ คุณภาพ ส่วนประกอบ สัมรรถนะ และเกี่ยวข้องกับวิธีทดสอบ วิธีวิเคราะห์ วิธีเปรียบเทียบ วิธีตรวจ ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานเรื่องใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องมีข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ปัจจุบันผลการดำเนินงานด้านการกำหนดมาตรฐานของสำนักงานฯ ในแง่จำนวนมาตรฐานที่กำหนดแล้ว ได้ผลน้อยกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากความล่าช้าในการกำหนดมาตรฐาน เพราะวิธีหรือขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานที่ทำในปัจจุบันต้องใช้เวลาระยะหนึ่งในการทำ ซึ่งอาจจะนานมากหากไม่มีความพร้อมในด้านข้อมูล แต่ก็ถือได้ว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องสำหรับการกำหนดมาตรฐานระดับประเทศ เพราะอาศัยหลักแสดงความเห็นพ้องต้องกันของทุกฝ่าย ซึ่งวิธีการกำหนดมาตรฐานแบบนี้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศเป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้ต้องใช้เวลานานสักระยะหนึ่งก็เป็นการสมควร จากตารางที่ 39 ในบทวิเคราะห์ข้อมูล เห็นว่าขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานยืดเยื้อเกินไป ซึ่งในความเห็นของผู้เขียน เข้าใจว่ากลุ่มตัวอย่างคงเห็นว่าการกำหนดมาตรฐานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันใช้เวลามาก มีความล่าช้าในการกำหนดมาตรฐาน จึงได้ให้ความเห็นว่า ขั้นตอนยืดเยื้อ แต่ถ้ากลุ่มตัวอย่างพิจารณาถึงความเหมาะสมว่ามาตรฐานที่ทางหน่วยงานกำหนดอยู่เป็นมาตรฐานระดับประเทศแล้ว ต้องอาศัยขั้นตอนที่รัดกุม ถึงแม้ต้องใช้เวลานานสักระยะหนึ่งก็เป็นการสมควร

สรุปสาเหตุของความล่าช้าในการกำหนดมาตรฐาน มีดังนี้คือ

1.1 ไม่มีแหล่งรวบรวมข้อมูล เอกสารอ้างอิง และผลการทดสอบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในการหาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการร่างมาตรฐานยังประสบปัญหา เพราะขาดเอกสารอ้างอิงที่ใช้ประกอบการพิจารณาขยายร่าง เนื่องจากทางสำนักงานฯ ไม่มีมาตรฐานอ้างอิงครบหมดทุกเรื่อง หรือมีในเรื่องที่ต้องการ แต่เป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ซึ่งหาคนแปลได้ยาก มาตรฐานบางเรื่องที่ยังไม่มีใครกำหนดไว้ ต้องขอข้อมูลจากผู้ผลิตในประเทศ บางครั้งก็เชื่อถือไม่ได้ เพราะผู้ผลิตบางรายไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง เกรงความลับจะรั่วไหล การจะขอข้อมูลจากหน่วยตรวจสอบก็หาไม่ได้ เพราะหน่วยตรวจสอบมิได้เก็บรวบรวมไว้เป็นหมวดผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งขั้นตอนในการศึกษารวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการร่างมาตรฐานเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดความล่าช้ามากที่สุดในการกำหนดมาตรฐาน ดังนั้นเมื่อเกิดอุปสรรคในข้อนี้ เป็นผลให้การกำหนดมาตรฐานต้องหยุดชะงักหรือล่าช้าไป

1.2 ขาดกำลังคนที่มีความรู้ และความชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง ที่จะมารับผิดชอบในการดำเนินงานให้การกำหนดมาตรฐานเป็นไปอย่างรวดเร็ว มาตรฐานที่สำนักงานฯ กำหนดนั้น ฝอยบ่ยครอบคลุมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกสาขา ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดเตรียมร่างมาตรฐานจะมีความรู้ในสาขาที่ตนรับผิดชอบ แต่ก็เป็นการยากที่จะรู้ลึกซึ้งหมดทุกอย่าง เพราะในแต่ละสาขายังแบ่งเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ออกไป และในแต่ละผลิตภัณฑ์ก็มีลักษณะเฉพาะตัว อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานในด้านนี้ได้ต้องผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อย 6 เดือน กว่าที่จะรับผิดชอบการทำงานโดยอิสระ และบ่อยครั้งเจ้าหน้าที่เกิดความเบื่อหน่ายในการทำงานเพราะลักษณะงานเป็นงานวิชาการ ทำให้การเข้า-ออกของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนี้สูง การขาดกำลังคนที่มีความชำนาญในการกำหนดมาตรฐานจึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

1.3 ความล่าช้าของการตรวจสอบ ในการกำหนดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ต่างประเทศได้มีการกำหนดมาตรฐานไว้แล้ว หรือที่ยังไม่มีข้อมูลทั้งจากต่างประเทศและในประเทศ ต้องอาศัยการตรวจสอบผลิตภัณฑ์เพื่อหาข้อมูลรวมทั้งข้อกำหนดรายการต่าง ๆ และวิธีวิเคราะห์หรือทดสอบให้เหมาะสมและความเป็นไปได้สำหรับประเทศไทย ในด้านภาวะทดสอบเครื่องมือ ขีดความสามารถของเครื่องมือให้อยู่ในวิสัยที่จะจัดหาและปฏิบัติได้ เนื่องจากหน่วยตรวจสอบต่าง ๆ ของรัฐในปัจจุบัน มีขีดความสามารถอยู่ในระดับจำกัด เพราะนโยบายการดำเนินงานของแต่ละหน่วยตรวจสอบ ซึ่งจะจัดลำดับความสำคัญให้แก่งานบริการโดยตรงของตนเองก่อน มีขีดจำกัดของเครื่องมือและอัตรากำลังคน ทำให้ผลตรวจสอบได้รับช้ากว่าที่ควรจะเป็นจริง เนื่องจากต้องรอคิวตรวจสอบและการไม่เคยทำการตรวจสอบผลิตภัณฑ์นั้นมาก่อนทำให้ต้องเสียเวลา ศึกษาและ

เตรียมการ ข้อจำกัดเหล่านี้ทำให้ได้รับผลการตรวจสอบซ้ำ ซึ่งมีผลกระทบทำให้การกำหนดมาตรฐานต้องล่าช้ากว่า เป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4 ขาดเครื่องมือทดสอบ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะกำหนดมาตรฐานมีข้อกำหนดรายการบางข้อ ต้องใช้เครื่องมือทดสอบเฉพาะซึ่งหน่วยตรวจสอบไม่มี ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบข้อกำหนดรายการนั้น ๆ ได้ กรณีนี้บางครั้ง คณะกรรมการวิชาการจะรอเรื่องไว้นานกว่าหน่วยตรวจสอบจะสามารถหาเครื่องมือเพื่อตรวจสอบ ซึ่งเป็นการยาก เนื่องจากเครื่องมือที่ขาดส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือเฉพาะที่จำเป็นสำหรับการกำหนดมาตรฐานเรื่องนั้น ๆ มิใช่เป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบทั่วไป หน่วยตรวจสอบอื่นจึงไม่ให้ความสนใจที่จะจัดหาขึ้น จึงเป็นผลให้การกำหนดมาตรฐานต้องล่าช้าไปอีก แต่มีมาตรฐานบางเรื่องจำเป็นต้องเร่งประกาศใช้ก่อนกรณีนี้ปัญหาเรื่องการจัดเครื่องมือทดสอบยังคงมีอยู่ คือเมื่อมีผู้มาขออนุญาตใช้เครื่องหมายมาตรฐาน ถ้าหน่วยตรวจสอบยังไม่มีเครื่องมือดังกล่าว ก็จะไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐานได้

1.5 ปัญหาการดำเนินการวิจัยเพื่อการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์บางอย่างที่ผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบเฉพาะของในประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นตามความต้องการของผู้ใช้หรือผลิตขึ้นตามภาวะแวดล้อมในประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างจากมาตรฐานต่างประเทศที่กำหนดไว้แล้ว กรณีนี้ต้องดำเนินการกำหนดมาตรฐานโดยหาข้อมูลในรูปการวิจัย หน่วยตรวจสอบของรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการวิจัย โดยร่วมงานกับคณะกรรมการวิชาการที่เกี่ยวข้อง ในการนี้กรรมการและเลขานุการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ จะเป็นผู้ประสานงานด้านการเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากโรงงานต่าง ๆ ในประเทศให้หน่วยตรวจสอบดำเนินการวิจัย จนได้ค่าที่เหมาะสม และวิธีวิเคราะห์หรือทดสอบที่เหมาะสมสำหรับกำหนดมาตรฐาน แต่เนื่องจากงานวิจัยเพื่อการกำหนดมาตรฐานเป็นงานที่ต้องทำต่อเนื่องกันระยะหนึ่ง โดยต้องสามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรวิจัยให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้แก่ ผู้ทำการวิจัย เครื่องมือทดสอบ และภาวะทดสอบจากลักษณะงานวิจัยดังกล่าว ทำให้งานวิจัยไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะหน่วยตรวจสอบอื่นย่อมมีอัตราค่าจ้างและหรือเครื่องมือจำกัด จึงเป็นไปได้ยากที่จะจัดสรรบุคลากร และเครื่องมือให้การวิจัยเป็นการเฉพาะ อีกทั้งงานวิจัยเพื่อการกำหนดมาตรฐานย่อมต้องใช้งบประมาณ การขอจัดตั้งงบประมาณในลักษณะร่วมกันย่อมเป็นไปได้ยาก เพราะแต่ละหน่วยงานย่อมยึดลำดับความสำคัญของงานแตกต่างกัน โครงการวิจัยเพื่อกำหนดมาตรฐานเป็นงานลำดับรองของหน่วยวิจัยอื่น จึงไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้หรือมีก็ไม่เพียงพอ นอกจากนี้งานวิจัยเพื่อการกำหนดมาตรฐาน

เป็นงานที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานหลายฝ่ายได้แก่ หน่วยงานวิจัย กรรมการวิชาการ และ โรงงานผู้ผลิตต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ความร่วมมือด้านตัวอย่างผลิตภัณฑ์ การประสานงานจะยุ่งยากเสีย เวลาในขั้นตอนทางธุรการ และการให้ความร่วมมือทางวิชาการ จากปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินการวิจัย เพื่อกำหนดมาตรฐานดังกล่าว ทำให้การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่มีข้อมูล จากต่างประเทศและในประเทศล่าช้ากว่ากำหนดที่ตั้งไว้

2. ปัญหาด้านการรับรองคุณภาพ การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ของสำนักงานฯ ดำเนินการในรูปของการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ทั่ว ๆ ไป (เครื่องหมายมาตรฐานไม่บังคับ) ในกรณีที่คุณภาพของผลิตภัณฑ์ใด อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต และ ทรัพย์สินของประชาชน หรือเศรษฐกิจของประเทศ จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์นั้นต้อง เป็นไปตามมาตรฐาน สำนักงานฯ จะควบคุมการทำและนำเข้าผลิตภัณฑ์นั้น การทำและนำเข้า ผลิตภัณฑ์ต้องได้รับใบอนุญาตและต้องแสดง เครื่องหมายมาตรฐาน (เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ)

หลังการอนุญาต จะมีการตรวจสอบติดตามผลการทำผลิตภัณฑ์และการแสดง เครื่องหมายมาตรฐาน ดังนี้คือ

1. ตรวจสอบโรงงาน เพื่อติดตามกรรมวิธีการผลิตและการควบคุมคุณภาพของโรงงาน ว่ายังคงเป็นอย่างเดิม หรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ซึ่งจะมีผลต่อคุณภาพ
2. เก็บตัวอย่างที่แสดง เครื่องหมายมาตรฐาน เพื่อตรวจสอบคุณภาพทั้งจากโรงงาน และสถานที่จำหน่าย

ในการดำเนินงานด้านการรับรองคุณภาพ สำนักงานฯ ดำเนินการในส่วนการตรวจ โรงงาน สถานที่จำหน่าย และเก็บตัวอย่าง ส่วนการตรวจสอบตัวอย่างจะส่งให้หน่วยงานตรวจสอบ ของรัฐ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายเป็นผู้ตรวจสอบ

ปัจจุบันจะเห็นว่าผลการดำเนินงานด้านการรับรองคุณภาพเป็นไปด้วยดี แต่ก็ยัง ประสบบอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัวเท่าที่ควร ดังนี้คือ

2.1 ความล่าช้าของการตรวจสอบตัวอย่าง เนื่องจากหน่วยตรวจสอบในปัจจุบัน มีขีดความสามารถอยู่ในระดับที่จำกัด เพราะนโยบายการดำเนินงานของแต่ละหน่วย ซึ่งจะลำดับความสำคัญให้แก่งานบริการโดยตรงของตนเองก่อน ประกอบกับขีดจำกัดของเครื่องมือและ วัสดุร่วกล้างคน ทำให้ผลการตรวจสอบได้รับช้ากว่าที่เป็นจริง เนื่องจากต้องรอคิวของการตรวจสอบ การได้รับผลตรวจสอบช้าจะมีผลทำให้การดำเนินงานด้านการอนุญาตช้ากว่ากำหนด หรือใน

บางครั้งไม่สามารถกำหนดเวลาแน่นอนให้ผู้ขออนุญาตทราบ ซึ่งอาจทำให้เสียภาพพจน์การทำงานได้ อีกทั้งมีผลกระทบต่อการตรวจสอบติดตามผล โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องรู้ผลทันที เพื่อการเอาผิดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

2.2 ไม่มีเครื่องมือตรวจสอบตัวอย่าง หน่วยตรวจสอบไม่มีเครื่องมือตรวจสอบตัวอย่างตามที่กำหนดในมาตรฐาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบตัวอย่างให้ได้ทันที บางครั้งต้องรองบประมาณไม่น้อยกว่า 2-3 ปี ซึ่งทำให้ประสบปัญหาที่มีผู้มายื่นคำขอรับใบอนุญาตให้แสดง เครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานประกาศใช้แล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการให้ได้ (ตารางที่ 51 ในบทวิเคราะห์ข้อมูลแสดงสาเหตุของปัญหาที่มีผู้มายื่นคำขอรับใบอนุญาตให้แสดง เครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานประกาศใช้แล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการให้ได้ เนื่องจากวิธีการตรวจสอบที่กำหนดในมาตรฐานไม่สามารถดำเนินการได้ เป็นสาเหตุหลัก ขาดเครื่องมือตรวจสอบเป็นสาเหตุรอง และขาดกำลังคนเป็นสาเหตุสุดท้าย ตามความคิดเห็นของผู้เขียน วิธีการตรวจสอบที่กำหนดในมาตรฐานไม่ว่าจะเป็นปัญหาหลัก น่าจะเป็นปัญหารองมากกว่า เพราะมาตรฐานที่กำหนดขึ้นนั้น ได้ผ่านการพิจารณาถ่วงถ่วงหลายขั้นตอนจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยยึดหลักความเหมาะสมและความเป็นไปได้สำหรับประเทศไทยในด้านภาวะตลาด อุปกรณ์ให้อยู่ในวิสัยที่จะจัดหาหรือปฏิบัติได้)

ในกรณีเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่กำหนดเป็นมาตรฐานบังคับ เพราะมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องประกาศใช้ไปก่อน การดำเนินงานด้านการตรวจสอบควบคุมต้องล่าช้า เพราะหน่วยตรวจสอบจัดหา เครื่องมือทดสอบในทันทีไม่ได้ ย่อมทำให้เกิดการเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยส่วนรวมหรือเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรฐานบังคับแต่ละเรื่องนั้น ๆ (ตามตารางที่ 55 ในบทวิเคราะห์ข้อมูล แสดงปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการติดตามผลการใช้เครื่องหมายมาตรฐานทั้งแบบมาตรฐานทั่วไป และมาตรฐานบังคับ เกิดจากขาดงบประมาณเพื่อการใช้จ่าย ขาดเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพ ขาดกำลังคน และขาดคนที่มีคุณภาพ ตามลำดับความคิดเห็นของผู้เขียนในเรื่องของการขาดงบประมาณเพื่อการใช้จ่าย หรืองบประมาณมีจำกัดเป็นเหตุให้การทำงานไม่ได้เต็มที่ เช่น การตรวจโรงงานควรไป 5 ครั้งต่อปี ก็ทำให้ต้องไปตรวจเพียง 3 ครั้งต่อปี ซึ่งหากการตรวจเพียง 3 ครั้งต่อปี ถ้าเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทำเต็มความสามารถ ผลกระทบอันเกิดจากการตรวจโรงงานน้อยลงคงมีไม่มากนัก แต่ถ้าขาดเครื่องมือตรวจสอบก็จะดำเนินการอะไรต่อไม่ได้ จนกว่าจะได้เครื่องมือขึ้นมา ดังนั้นปัญหาในเรื่องขาดเครื่องมือตรวจสอบน่าจะเป็นปัญหาที่สำคัญกว่า)

2.3 กฎหมายไม่ให้อำนาจ ทำให้ไม่เกิดความสะดวกในทางปฏิบัติ เพราะตามกฎหมายพนักงานเจ้าหน้าที่จะจับกุมผู้ฝ่าฝืนมาลงโทษได้ ก็ต่อเมื่อเห็นว่ากำลังกระทำความผิดนั้นจริง ดังนั้น จึงไม่สามารถจับกุมผู้ประกอบการนั้นได้ กรณีที่กำลังผลิตผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน (โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นมาตรฐานบังคับ) เนื่องจากในระหว่างการผลิตจะยังไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณภาพไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน ต่อเมื่อมีการตรวจสอบคุณภาพหลังจากเป็นผลิตภัณฑ์แล้ว ฉะนั้น เจ้าหน้าที่จะทำได้เฉพาะการอายัดสินค้า และจับกุมผู้ประกอบการก็หลังจากผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณภาพไม่ตรงตามมาตรฐาน (มาตรฐานบังคับ) ซึ่งจะก่อปัญหาว่าจะนำสินค้านั้นไปทำอะไรต่อไป

2.4 ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยตรวจสอบ ตามตารางที่ 56 ในบทวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นว่าความร่วมมือที่ได้รับจากหน่วยตรวจสอบที่เกี่ยวข้องไม่เต็มที่เท่าที่ควร เพราะมีเพียงร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่าง ของผู้ออกความเห็นทั้งหมดที่เห็นว่าได้รับความร่วมมือในระดับปานกลาง อาจเป็นไปได้ที่ผู้ออกความเห็นไม่ยอมรับอะไร ก็ตอบในแนวกลาง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้ตอบคำถามส่วนใหญ่มักนิยมใช้ แต่มีถึงร้อยละ 29.55 ของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนผู้ให้ความเห็นที่มากเป็นอันดับ 2) ที่ให้ความเห็นว่าได้รับความร่วมมือน้อย การขาดความร่วมมือในการประสานงานที่ดี ย่อมทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการดำเนินการขึ้นต่อไป

3. ปัญหาด้านการมาตรฐานระหว่างประเทศ เนื่องจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีบทบาทต่อเศรษฐกิจของประเทศอยู่มาก โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าออก เพื่อป้องกันการนำเข้ามาตรฐานมาเป็นเครื่องกีดกันในทางการค้าระหว่างประเทศ องค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ ได้ตั้งเป้าหมายที่จะพยายามทำมาตรฐานของประเทศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน ดังนั้นการจัดทำมาตรฐานแต่ละ เรื่องขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO) และโครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ FAO/WHO จะเวียนร่างมาตรฐานเพื่อขอข้อคิดเห็นทางวิชาการมาให้สมาชิกผู้แทนของแต่ละประเทศพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ในกรณีนี้สำนักงานฯ จำเป็นต้องให้ข้อคิดเห็นในฐานะเป็นผู้แทนประเทศไทยในการที่จะตอบเห็นชอบด้วยหรือไม่ ซึ่งต้องมีการกลั่นกรองอย่างรอบคอบ บางครั้งจำเป็นต้องทำการทดลองตรวจสอบข้อกำหนดรายการที่กำหนด หรือวิธีการทดลองที่กำหนด เพื่อให้แน่ใจว่าไม่ขัดต่อผลประโยชน์หรือไม่มีผลเสียต่อประเทศ

ปัจจุบันการดำเนินงานด้านการมาตรฐานระหว่างประเทศยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ถึงแม้ว่าการดำเนินการในการตอบออกเสียงลงคะแนน และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานระหว่าง

ประเทศและเอกสารต่าง ๆ ที่เวียนมาขอข้อคิดเห็น ส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้เสร็จตามกำหนดเวลา มีบ้างที่ไม่สามารถเสร็จตามกำหนดเวลา เนื่องจากประสับอุปสรรคในการดำเนินงานที่ทำให้การตอบข้อคิดเห็นไม่ทันตามเวลาที่กำหนด ดังนี้

3.1 ขาดข้อมูลสนับสนุนในการตอบรับมาตรฐานหรือข้อคิดเห็นที่ ISO และ FAO/WHO ส่งเวียนมาถาม ในการตอบรับมาตรฐานระหว่างประเทศหรือให้ข้อคิดเห็นใด ๆ ที่หน่วยงานองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศเวียนมาขอข้อคิดเห็นนั้น จะต้องหาข้อมูลหลาย ๆ ด้านประกอบ ทั้งข้อมูลทั้งด้านเศรษฐกิจและข้อมูลทางวิชาการ เกี่ยวกับเกณฑ์หรือวิธีการทดสอบที่กำหนดในมาตรฐาน เพื่อใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนในการที่จะตอบรับหรือปฏิเสธ ปัจจุบันการหาข้อมูลดังกล่าวยังประสบปัญหา เนื่องจากขาดแหล่งข้อมูลสนับสนุน ข้อมูลยังกระจัดกระจาย ข้อมูลบางเรื่องยังมีน้อย อีกทั้งไม่มีแผนการหาข้อมูลปฐมภูมิเก็บรวบรวมไว้ ต้องเวียนขอข้อคิดเห็นจากหน่วยงานอื่น ซึ่งบางครั้งก็ไม่ได้ได้รับความร่วมมือเต็มที่ และต้องเสียเวลาดำเนินการ อีกทั้งไม่สามารถเร่งรัดงานได้ เนื่องจากเป็นคนละหน่วยงานกัน

3.2 ขาดความร่วมมือในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง จากตารางที่ 65 ในบทวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นว่าความร่วมมือในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือปานกลาง โดยร้อยละ 78.57 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าให้ความร่วมมือปานกลาง ร้อยละ 7.14 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าให้ความร่วมมือมาก และร้อยละ 14.29 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าให้ความร่วมมือน้อย ซึ่งถ้าวิเคราะห์ดูแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ออกความเห็นว่าเป็น "หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือปานกลาง" อาจเป็นไปได้ที่ผู้ออกความเห็นตอบเป็นกลาง ๆ เนื่องจากตารางที่ 66 ในบทวิเคราะห์ข้อมูล แสดงอุปสรรคของการดำเนินงานด้านการมาตรฐานระหว่างประเทศเกิดจาก ขาดแหล่งข้อมูลสนับสนุน ขาดความร่วมมือและการประสานงาน ขาดกำลังคน และปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ ตามลำดับ โดยอุปสรรคที่เกิดจากความร่วมมือและการประสานงาน เป็นอุปสรรคที่สำคัญเป็นอันดับสองนี่ย่อมแสดงให้เห็นว่าความร่วมมือในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องยังไม่ดีเท่าที่ควร

3.3 ขาดกำลังคนในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและข้อมูลทางเศรษฐกิจ ข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญมาก สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาตอบรับมาตรฐานระหว่างประเทศ หรือให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่หน่วยงานองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศเวียนมาถาม ในปัจจุบันมีกำลังเจ้าหน้าที่เพียง 2 คนเท่านั้นที่รับผิดชอบงานด้านนี้อยู่ ซึ่งเป็นการไม่เพียงพอ

พอสำหรับงานที่ต้องการความเร่งด่วนและทันต่อเหตุการณ์

4. ปัญหาด้านการส่งเสริมมาตรฐาน การมาตรฐานจะเป็นกระบวนการที่ล้มบูรณแบบไม่ได้ หากไม่เป็นที่ยอมรับเชื่อถือ และตระหนักถึงความสำคัญจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย สำนักรงานฯ ดำเนินการส่งเสริมมาตรฐาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางด้านมาตรฐานให้กว้างขวางสู่บุคคลทุกระดับ กระตุ้นให้วงการอุตสาหกรรมและการค้ามาตรฐานไปใช้และส่งเสริมให้กลุ่มผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐาน

ปัจจุบันการดำเนินงานด้านการส่งเสริมมาตรฐานยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เพราะผู้ผลิตส่วนใหญ่เพียงแต่เริ่มสนใจมาตรฐานไปใช้ในระบบอุตสาหกรรม และยังมีปริมาณน้อยอยู่ และผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานด้านการส่งเสริมมาตรฐานมีปัญหาและอุปสรรคดังนี้ คือ

4.1 ขาดความร่วมมือและการประสานงาน ในการเผยแพร่ทางด้านมาตรฐานต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์ ซึ่งต้องติดต่อกับหน่วยงานหลายแห่ง ความร่วมมือและการประสานงานที่ดี ย่อมทำให้งานดำเนินไปอย่างคล่องตัว ปัจจุบันงานประชาสัมพันธ์ไม่สัมฤทธิ์ผล กลุ่มที่รู้จักเป็นกลุ่มที่มีผลประโยชน์ทางการค้า เนื่องจากระบบงานของหน่วยราชการมักจะล่าช้า และมีขั้นตอนมากมาย ทำให้เกิดความล่าช้าในการสื่อสาร ไม่เหมาะกับงานประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นงานที่ต้องการความฉับไวและมีความคล่องตัวมากพอ เมื่อการประชาสัมพันธ์ไม่ดีในการไปติดต่อชักชวนให้ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมให้สนใจ เรื่องการมาตรฐานมายื่นขอใบอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐาน มักไม่ได้ความร่วมมือและเอาใจใส่ เนื่องจากเขาไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับ เรื่องที่ขอขอยกคิดเห็นไปถึงกฤษฎีกา การแสดงนิทรรศการเผยแพร่ทางด้านมาตรฐาน มักจะได้รับความสนใจจากกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ สำหรับประชาชน แม้บ้าน โดยทั่วไปมักไม่ให้ความสนใจ

4.2 ขาดงบประมาณ การเผยแพร่ทางด้านมาตรฐานในปัจจุบันใช้การติดต่อประสานงานกับสื่อมวลชน เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เผยแพร่เรื่องการมาตรฐานด้วยการออกข่าวตามหนังสือพิมพ์ รายการวิทยุ และจัดทำเอกสาร วารสาร แจกแก่ผู้สนใจเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการเผยแพร่โดยใช้สื่อดังกล่าวเป็นการยากที่จะให้เข้าถึงประชาชนโดยส่วนใหญ่ได้ เพราะคนที่อ่านหนังสือพิมพ์จะต้องเป็นคนอ่านหนังสือออก และต้องเป็นคนที่สนใจเท่านั้น มิฉะนั้นผู้อ่านก็จะผ่านบทความนั้นไป สำหรับการเผยแพร่ทางรายการวิทยุโอกาสที่จะให้เข้าถึงผู้ฟังส่วนใหญ่ย่อมเป็นการยากเช่นกัน เพราะในปัจจุบันมีสถานีวิทยุมากมาย สำหรับเอกสาร วารสาร ผู้จะสนใจอ่านก็จะ

เป็นเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมาตรฐานเป็นส่วนใหญ่ สำนักรงานฯ ก็ยังใช้การเผยแพร่ในลักษณะนี้ เพราะมีงบประมาณจำกัด การใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการออกรายการ เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ โอกาสที่จะเข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ย่อมมีมาก เพราะสถานีโทรทัศน์ในปัจจุบันมีเพียง 4 สถานี และประชาชนส่วนใหญ่ชอบใช้เวลาว่างในการดูทีวี แต่ต้องใช้งบประมาณมาก

4.3 ขาดกำลังคน การส่งเสริมให้มีการใช้มาตรฐานอย่างแพร่หลายนั้น ทางสำนักรงานฯ เน้นฝ่ายประชาชนผู้บริโภค ซึ่งถ้าพิจารณาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบันผู้บริโภคส่วนใหญ่ เวลาซื้อสินค้าจะคำนึงถึงราคาเป็นใหญ่ ไม่ค่อยคำนึงถึงคุณภาพ ดังนั้นการที่จะเน้นการส่งเสริมประชาชนผู้บริโภคฝ่ายเดียว เพื่อที่จะใช้เป็นแรงผลักดันให้ผู้ผลิตปรับปรุงคุณภาพให้ได้มาตรฐานนั้นย่อมจะไม่ได้ผล ต้องเน้นการส่งเสริมฝ่ายโรงงานผู้ผลิตควบคู่กันไปด้วย แต่ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านการส่งเสริมและชักชวนให้ฝ่ายโรงงานผู้ผลิตหันมาใช้มาตรฐานมีเพียง 2 คนเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ และจำนวนโรงงานผู้ผลิตในเมืองไทยย่อมไม่เป็นการเพียงพออย่างแน่นอน

จากข้อสรุปปัญหาในด้านต่าง ๆ ข้างต้น จะเห็นว่าส่วนหนึ่งของปัญหาเกิดจากการขาดเครื่องมือตรวจสอบและขาดกำลังคน ซึ่งตามสัมมตฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินงานของสำนักรงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยังมิอุปสรรคในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ยังมิได้พร้อม สัมมตฐานนี้จึงยอมรับได้ แต่ในข้ออุปสรรคที่ว่ากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เพียงพอยังไม่เด่นชัดนัก เนื่องจากอุปสรรคในข้อนี้เป็นเพียงปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานภายในเพียงบางหน่วยเท่านั้น และยังเป็นปัญหาอันดับรองมิใช่ปัญหาหลัก แต่ถ้ามองถึงการขยายตัวและการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตที่เกิดขึ้น และนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันที่เน้นการส่งเสริมให้ใช้สินค้าไทย ย่อมทำให้งานของสำนักรงานฯ ซึ่งเป็นงานที่สนับสนุนนโยบายนี้โดยตรงย่อมมีมากขึ้น กำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ย่อมไม่เพียงพออย่างแน่นอน

ข. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร

1. ปัญหาด้านการวางแผน การวางแผน คือ การคาดเหตุการณ์ในอนาคต ซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบาย ทั้งนี้เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน แต่จากการศึกษาการดำเนินงานของสำนักรงานฯ พบว่า ถึงแม้แต่ละกองจะมีฝ่ายวางแผนจัดทำแผนการดำเนินงานโดยยึดถือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายการดำเนินงานของสำนักรงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นหลักก็ตาม แต่บ่อยครั้งการดำเนินงานไม่เป็นไปตาม

ที่วางไว้ เพราะมักจะมียุทธศาสตร์ส่วนตัวเข้ามาให้มีการปฏิบัติการเป็นพิเศษ ซึ่งทำให้แผนการดำเนินงานในขณะนั้นที่วางไว้แล้วต้องหยุดชะงักลงหรือต้องเลื่อนออกไป ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานยังมีข้อปัญหาของการวางแผนหลักระยะยาว อันเนื่องจากการเปลี่ยนตัวผู้บริหารตามการเปลี่ยนนักการเมือง ซึ่งยังไม่เป็นการให้อำนวยให้แผนงานที่กำหนดขึ้นจากกองต่าง ๆ มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงานได้ดีพอ

2. ปัญหาด้านการจัดองค์การ การจัดองค์การเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดแบ่งงาน โดยจะพบว่าสำนักงานฯ แบ่งหน่วยงานเป็นกอง ตามหน่วยงานหลัก และหน่วยงานสนับสนุน ถึงแม้ว่าการจัดแบ่งส่วนงานต่าง ๆ ในสำนักงานฯ จะเหมาะสมดีแล้ว แต่ปัจจุบันหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานฯ มีทั้งปริมาณและคุณภาพสูงขึ้น และนับวันจะทวีมากยิ่งขึ้น ตรวจจับที่ังมีการพัฒนาและการขยายตัวทางอุตสาหกรรม การจัดองค์การที่เป็นอยู่จึงเป็นขัดจำกัดที่ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว ควรจะมีการปรับปรุงจัดแบ่งส่วนงานให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารมากขึ้น เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารงานมากขึ้น

3. ปัญหาด้านการคัดเลือกเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงาน สำนักงานฯ จำเป็นต้องหาอัตรากำลังคนมาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากสำนักงานฯ ยังต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในเรื่องการเพิ่มอัตราข้าราชการปีละไม่เกินร้อยละ 2 ของจำนวนข้าราชการและลูกจ้างที่มีอยู่ ทำให้แต่ละหน่วยงานพยายามเล่นขอตตามสิทธิ์ที่ได้รับโดยไม่คำนึงถึงว่ามีความจำเป็นหรือไม่มากเพียงไร ซึ่งทำให้การคัดเลือกอัตรากำลังคนเพื่อปฏิบัติงานในสายงานที่จัดแบ่งไว้ไม่เหมาะสม กล่าวกคือ บางหน่วยงานมีกำลังเจ้าหน้าที่มากกว่าปริมาณงาน บางหน่วยงานมีกำลังเจ้าหน้าที่น้อยกว่าปริมาณงาน แต่อย่างไรก็ตามสำนักงานฯ ได้มีการดำเนินการวางแผนอัตรากำลัง 3 ปีอยู่ (ซึ่งงบประมาณ 2527-2529) การศึกษาของคณะทำงานในเรื่องนี้จะส่งผลให้สำนักงานฯ สามารถจัดบุคคลที่มีประสิทธิภาพได้เพียงพอกับความต้องการ

4. ปัญหาด้านการอำนวยการ การอำนวยการถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่จะทำให้งานดำเนินไปด้วยดีตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ ผู้สั่งการจะต้องมีความเป็นผู้หนักดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้และมีการจูงใจที่ดี จากการศึกษาพบว่าในบางหน่วยงานยังมีผู้สั่งการที่ยังขาดศิลปะในการสั่งการ และมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกอบรมในด้านของการอำนวยการอยู่บ้างในเรื่องดังกล่าวนี้ แม้ว่าสำนักงานฯ จะได้มีการจัดการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ระดับบริหารอยู่แล้วทุกปี แต่ก็เห็นควรขยายแนวทางการอบรมในเรื่องดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานฯ

ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

5. ปัญหาด้านการประสานงาน การประสานงานจะทำให้การทำงานติดต่อกันเป็นลูกโซ่โดยไม่มีขาดตอนหยักย่ำ และยังเป็นไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่นได้มากที่สุด การร่วมมือประสานงานกันเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการบริหาร เพราะการประสานงานจะเป็นเครื่องมือในการช่วยแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน และเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องสั่งให้ดีขึ้นในหน่วยงานของตน จากการศึกษาพบว่า การประสานงานในระดับปฏิบัติการด้วยกัน ตลอดจนการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานฯ ยังไม่ดีเท่าที่ควร และเรื่องดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข โดยสั่งให้มีการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานฯ

6. ปัญหาด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน หลังจากทำงานได้ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่ยังช่วยให้ผู้บังคับบัญชารับถึงผลการดำเนินงานได้ก็คือ การรายงานผลว่างานได้ดำเนินการไปจนถึงไหนแล้ว และมีผลเป็นอย่างไรซึ่งหมายถึงการควบคุมการดำเนินงาน จากการศึกษาพบว่า ผู้บังคับบัญชาบางคนยังขาดความเข้าใจในงานที่เป็นสายงานช่วย หรือหน่วยงานสนับสนุน ให้ความสำคัญแต่เรื่องงานหลัก ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นผลให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกิดความไม่แน่ใจในผลงานที่ตนได้กระทำไป ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานในที่สุด ผู้บังคับบัญชาควรที่จะต้องใช้วิจลารมณ์ในการพิจารณาการปฏิบัติงานอย่างถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงคุณภาพของงานมากกว่าปริมาณงาน เพราะงานบางอย่างก็ไม่สามารถวัดผลเป็นปริมาณได้

7. ปัญหาด้านงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมงานได้อย่างหนึ่ง ดังนั้นสำนักงานฯ จึงต้องมีการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสม จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่างบประมาณที่สำนักงานฯ ได้รับนั้นมีส่วนที่ไม่เพียงพอที่จะให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ดูจากงบประมาณที่จ่ายจริงในแต่ละปี (ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524-2527) มีน้อยกว่างบประมาณที่ได้รับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการเข้มงวดกวดขันการใช้จ่ายงบประมาณมากเกินไป ซึ่งการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอยู่ในวงเงินที่ได้รับย่อมเป็นการถูกต้อง แต่ก็ต้องให้ผลงานที่เกิดขึ้นจากเงินงบประมาณนั้นมีประสิทธิผลด้วย จึงจะถือได้ว่ามีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ ควรที่จะสั่งให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของทั้งสำนักงานฯ ว่าได้ผลเป็นอย่างไร เทียบกับเงินงบประมาณที่จ่ายไปเป็นประจําทุกปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาและวางแผนการดำเนินงานของสำนักงานฯ ต่อไป ซึ่งทางสำนักงานฯ ก็เคยได้มีการจัดทำผลการประเมินผลไปแล้ว แต่ต่อมาก็ได้หยุดทําไป

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้น แบ่งตามปัญหาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก. ด้านการกำหนดมาตรฐาน

1. ปรับปรุงข้อกำหนดมาตรฐานให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้น จะเห็นว่างานในหน้าที่และความรับผิดชอบของข้อกำหนดมาตรฐานมีทั้งปริมาณและคุณภาพของงานสูงขึ้นและนับวันจะทวีมากขึ้นตราบเท่าที่ยังมีการพัฒนาและการขยายตัวทางอุตสาหกรรม จึงเห็นควรปรับปรุงข้อกำหนดมาตรฐานตามลักษณะงานซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์วิทยาศาสตร์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความคล่องแคล่ว ทำให้การกำหนดมาตรฐาน การปรับปรุงแก้ไข และยกเลิกมาตรฐาน สามารถดำเนินการได้รวดเร็วยิ่งขึ้นเป็นผลให้มีการนำมาตรฐานที่ประกาศกำหนดและไปใช้ได้มากขึ้น ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และเศรษฐกิจโดยรวม
2. จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเตรียมหาเอกสารอ้างอิง หรือวัสดุอ้างอิงมาตรฐานที่ใช้ประกอบการ ร่างมาตรฐานให้พร้อมก่อนที่จะมีการกำหนดมาตรฐานเรื่องนั้น ๆ โดยพิจารณาจัดหา เอกสารดังกล่าวตามลำดับก่อนหลังของ เรื่องที่จะมีการกำหนดเป็นมาตรฐานขึ้นในทำนองเดียวกันก็ให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรวบรวมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจขอข้อมูลจากโรงงานผู้ผลิต หรือหน่วยตรวจสอบ โดยจัดเตรียมข้อมูลไว้ให้พร้อมที่จะบริการต่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการร่างมาตรฐานเรื่องนั้น ๆ การที่สามารถจัดเตรียมข้อมูลให้พร้อมก่อนที่จะมีการร่างมาตรฐาน ย่อมทำให้การร่างมาตรฐานสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น
3. ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานสาขาวิชานั้น ๆ ไปรับทราบรอบรมพิเศษในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ที่จะกำหนดมาตรฐาน เพื่อที่จะได้เสริมทักษะความรู้เฉพาะบางอย่างของผลิตภัณฑ์นั้น และเกิดความเข้าใจดีขึ้น ทำให้การร่างมาตรฐานในเวลาต่อมาเป็นไปได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว เช่น จะกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสาลี ก็ส่งเจ้าหน้าที่ไปดูงานในโรงงานที่ผลิตสาลี โดยไปศึกษาการผลิต การควบคุมคุณภาพ ศึกษาให้เข้าใจก่อนที่จะมาร่างมาตรฐาน ซึ่งจะทำให้มาตรฐานที่กำหนดขึ้นมีความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้มาก่อน
4. ปรับปรุงงานวิจัยและตรวจสอบเพื่อพัฒนามาตรฐานให้มีกำลังคนมากขึ้น เนื่องจากงานวิจัยและตรวจสอบเพื่อพัฒนามาตรฐานเป็นเพียงงานหนึ่งในฝ่าย 2 ของข้อกำหนดมาตรฐาน ย่อมมีกำลังไม่เพียงพอทั้งด้านงบประมาณและกำลังคนที่จะดำเนินงานด้านค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และตรวจสอบความเป็นไปได้ในการกำหนดวิธีทดสอบ และวิธีวิเคราะห์ในมาตรฐานที่กำหนด

ได้เต็มที่ ยังต้องอาศัยความช่วยเหลือนอกจากหน่วยตรวจสอบอื่น ซึ่งเป็นผลให้ปัญหาในการกำหนดมาตรฐานในเรื่องความล่าช้าของผลทดสอบ การขาดเครื่องมือทดสอบ และการวิจัย เพื่อการกำหนดมาตรฐานไม่ล่าช้ามากเกินไป ซึ่งถ้าหากสามารถปรับปรุงงานนี้โดยยกระดับให้มีฐานะเทียบเท่ากอง ย่อมทำให้มีกำลังมากพอที่จะศึกษาเครื่องมือที่ขาดซึ่งส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือเฉพาะที่จำเป็นต้องกำหนดในมาตรฐาน แต่หน่วยตรวจสอบไม่มี และไม่ให้ความสนใจที่จะศึกษา เมื่อมีเครื่องมือตรวจสอบเองก็สามารถเร่งตรวจสอบข้อกำหนดรายการ หรือวิธีวิเคราะห์หรือทดสอบ โดยไม่ต้องรอสั่งให้หน่วยตรวจสอบอื่น ซึ่งไม่อาจเร่งรัดงานได้เพราะหน่วยตรวจสอบมีงานประจำอื่นอยู่แล้ว และยังคงเสียเวลาในด้านการติดต่อธุรการอีกด้วย

นอกจากนี้การยกระดับงานนี้ให้มีฐานะเทียบเท่ากอง ย่อมทำให้มีกำลังงบประมาณที่จะศึกษาวัสดุอ้างอิงมาตรฐานไว้ตั้งแต่แรกเริ่มที่ทราบว่าจะต้องใช้วัสดุอ้างอิงมาตรฐานดังกล่าวจากกองกำหนดมาตรฐาน อีกทั้งมีกำลังที่จะเร่งกำหนดโครงการวิจัยเพื่อกำหนดมาตรฐานดังกล่าวภายในหน่วยงานได้ ซึ่งจะมีความเป็นไปได้มากกว่าการรอให้หน่วยงานอื่นช่วยวิจัยให้ เพราะงานวิจัยเพื่อกำหนดมาตรฐานเป็นงานที่มีลักษณะเฉพาะในด้านการมาตรฐาน ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยอื่น ๆ ที่ทำกันโดยทั่วไป หน่วยงานอื่นจึงไม่ได้ให้ความสนใจที่จะดำเนินการให้

แต่อย่างไรก็ตาม ในเริ่มแรกของการปรับปรุงหน่วยงานย่อมไม่สามารถที่จะจัดหาเครื่องมือตรวจสอบได้ครบหมดทุกอย่าง เพราะต้องใช้งบประมาณเป็นอันมาก ควรศึกษาเครื่องมือทดสอบที่หน่วยตรวจสอบอื่นไม่มี และจำเป็นต้องใช้ในการกำหนดมาตรฐานเป็นอันดับแรกก่อน การขอความร่วมมือจากหน่วยตรวจสอบอื่นก็ยังคงมีอยู่ เพราะเป็นไปได้ยากมากที่สำนักงานฯ จะดำเนินการตรวจสอบและวิจัยเองหมดทุกอย่าง การเร่งรัดผลการทดสอบอาจกระทำได้โดยการขอความร่วมมือเป็นพิเศษและคอยติดตามทวงผลการทดสอบอยู่สม่ำเสมอ หน่วยตรวจสอบย่อมเกิดความเกรงใจและเร่งรัดการตรวจสอบให้เร็วขึ้น

ข. ด้านการรับรองคุณภาพ

1. เห็นควรแยกฝ่ายตรวจการให้เป็นอิสระออกจากกองควบคุมมาตรฐานและปรับปรุงให้มีกำลังมากขึ้น เนื่องจากหน้าที่ความรับผิดชอบของกองควบคุมมาตรฐานมีขอบเขตกว้าง ลักษณะงานเป็นวิชาการและต่อเนื่อง ปริมาณงานเพิ่มทวีคูณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการตรวจสอบควบคุมการใช้เครื่องหมายมาตรฐาน การทำ การนำเข้า และการจำหน่าย ตลอดจนการฝ่าฝืนกฎหมายในกรณีต่าง ๆ การดำเนินงานต้องใช้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมากเป็นจำนวนหนึ่งและ

เพิ่มมากขึ้นทุกปีตามจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐานที่เพิ่มขึ้นทุกปี ตามการแบ่งส่วนงานในปัจจุบัน ฝ่ายอนุญาตและฝ่ายตรวจการเป็นหน่วยงานในกองควบคุมมาตรฐาน ซึ่งถ้าพิจารณาจากหน้าที่ความรับผิดชอบของทั้ง 2 ฝ่าย จะเห็นว่าเป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องกัน และตรวจสอบควบคุมซึ่งกันและกัน เมื่อลักษณะงานเป็นเช่นนี้ จึงสมควรที่จะต้องแยกจากกันโดยอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานเฉพาะด้าน และสามารถตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติงานทั้งด้านวิชาการ กฎหมาย และอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น อันจะทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ สูงขึ้น จะเห็นได้ว่างานของฝ่ายตรวจการจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตามจำนวนของโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐานที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี จึงสมควรที่จะปรับปรุงฝ่ายตรวจการให้มีกำลังมากขึ้น โดยยกระดับขึ้นเป็นกอง ๆ หนึ่งในสำนักงานฯ เพื่อจะได้มีกำลังทั้งด้านงบประมาณและกำลังคนมากขึ้น สามารถดำเนินการตรวจสอบควบคุมการใช้มาตรฐานได้อย่างเต็มที่

2. ส่งเสริมให้โรงงานผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อในการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ การดำเนินการตรวจสอบควบคุมเปรียบเสมือนเป็นงานที่คอยควบคุมไม่ให้มีการกระทำผิด ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะเพิ่มปริมาณงานให้กับฝ่ายตรวจการไม่สิ้นสุด ตราบใดที่ผู้ผลิตไม่มีความรับผิดชอบต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ แต่ถ้าเราสามารถทำให้โรงงานผู้ผลิตไม่ว่าจะเป็นโรงงานที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐานแล้ว หรือโรงงานที่กำลังจะขออนุญาตใช้เครื่องหมายมาตรฐาน หรือโรงงานผู้ผลิตทั่วไป ให้รู้ถึงประโยชน์ของการควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นตอนของการผลิตในโรงงานที่จะได้รับ การควบคุมคุณภาพให้ดีเป็นการตรวจสอบคัดเลือกผลิตภัณฑ์ซึ่งมีแต่ต้อง เสียค่าใช้จ่าย แต่เป็นการลดค่าใช้จ่าย ป้องกันมิให้เกิดของเสียในสายการผลิต ซึ่งกระทำได้โดยสำนักงานฯ ให้หรือเน้นความสำคัญในการสั่ง เจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ปัญหาให้กับโรงงานต่าง ๆ หากผู้ผลิตรู้ถึงประโยชน์และมีความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนแล้ว ย่อมทำให้การตรวจเยี่ยมโรงงานของฝ่ายตรวจการสามารถลดจำนวนครั้งของการตรวจเยี่ยมในแต่ละปีได้

3. ปรับปรุงงานวิจัยและตรวจสอบเพื่อพัฒนามาตรฐานให้มีกำลังมากขึ้น เพื่อขจัดอุปสรรคในเรื่องความล่าช้าของผลทดสอบ และการขาดเครื่องมือตรวจสอบตัวอย่างได้ ซึ่งถ้าเสริมหน้าที่ความรับผิดชอบของงานวิจัยฯ นี้ ให้เป็นหน่วยงานสำหรับตรวจสอบตัวอย่างผลิตภัณฑ์เพื่อการอนุญาตและติดตามควบคุมการใช้มาตรฐานด้วย ซึ่งจะช่วยให้สามารถเร่งงานด้านการวิเคราะห์หรือทดสอบ เพื่อไปยังผลประกอบการอนุญาตทำให้การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐานกระทำได้รวดเร็วขึ้น สำหรับการตรวจสอบควบคุมการใช้เครื่องหมายมาตรฐาน การทำ และ

นำเข้าหลังการอนุญาต ก็สามารถควบคุมการตรวจสอบให้ได้ผลตามกำหนด ยิ่งช่วงใดมีงานนโยบายเร่งด่วนเป็นการเฉพาะ เรื่อง ก็สามารถระดมการวิเคราะห์หรือทดสอบให้รวดเร็วทันการได้

4. สำหรับปัญหาข้อจำกัดทางกฎหมาย ควรเพิ่มโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้มากขึ้น ทั้ง "ระวางโทษปรับ" และ "โทษจำคุก" แต่ตามความเป็นจริง การปรับยอดเงินสูงจะเป็นสิ่งที่นักธุรกิจกลัว เนื่องจากตัวผู้ประกอบการเองจะเป็นผู้เสียประโยชน์โดยตรง ดังนั้นจึงควรเพิ่มยอดค่าปรับให้สูงจนเป็นที่ล้าบลาบ ย่อมทำให้ผู้ผลิตเกิดความกลัวเกรง ไม่อยากฝ่าฝืนกฎหมายการกระทำผิดก็จะน้อยลง ของที่ถูกอายัดและทำลายให้สิ้นสภาพก็จะน้อยลงด้วย

5. การตรวจสอบผลิตภัณฑ์เพื่อการอนุญาตและการตรวจสอบควบคุมการใช้เครื่องหมายมาตรฐาน ยังจำเป็นต้องอาศัยหน่วยตรวจสอบอื่นบ้าง การจะเร่งรัดผลตรวจสอบอาจทำได้โดยการขอความร่วมมืออย่างทางการเป็นพิเศษประการหนึ่ง และอาศัยความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ คอยติดตามทวงผลการทดสอบอยู่อย่างสม่ำเสมอ หน่วยตรวจสอบย่อมเกิดความเกรงใจและเร่งรัดการตรวจสอบให้เร็วขึ้น

6. ผลิตรหัสที่ได้รับการจดทะเบียน ควรที่จะมีการควบคุมติดตามผลเช่นเดียวกับสินค้าที่ได้รับเครื่องหมายมาตรฐาน เพื่อให้ผู้ผลิตระมัดระวังในการรักษาระดับคุณภาพให้สม่ำเสมอ ซึ่งการดำเนินการนี้ อาจทำให้เสียงบประมาณและกำลังคนเพิ่มขึ้นบ้างแต่เมื่อคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ที่ได้รับก็สมควรยิ่ง เพราะสินค้าที่ได้รับการจดทะเบียนได้สิทธิพิเศษเช่นเดียวกับสินค้าที่ได้เครื่องหมายมาตรฐาน ในการจำหน่ายสินค้าให้กับส่วนราชการ

ค. ด้านการมาตรฐานระหว่างประเทศ เห็นควรให้เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง เกี่ยวกับการหาและเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและข้อมูลทางเศรษฐกิจไว้ให้พร้อม ถึงแม้ว่าข้อมูลเหล่านี้จะมีได้ถูกนำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้ามีความต้องการขึ้นเมื่อไรจะได้มีใช้ทันทีไม่ต้องเสียเวลาไปค้นหาอีก ซึ่งจะทำให้การตอบข้อคิดเห็นที่องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO) และโครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ FAO/WHO ล่งเวียนมาขอข้อคิดเห็น ซึ่งมีระยะเวลาจำกัดได้ทันที

ง. ด้านการส่งเสริมมาตรฐาน การส่งเสริมให้มีการใช้มาตรฐานยังไม่แพร่หลายนัก ผู้ที่สนใจมักเป็นนักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา และนักธุรกิจ ที่มีส่วนได้รับประโยชน์เท่านั้น อาจเป็นไปได้เนื่องจากภาระเน้นการส่งเสริมมาตรฐานของทางสำนักงานฯ เน้นส่งเสริมประชาชนผู้บริโภค เพื่อที่จะใช้เป็นแรงผลักดันให้ผู้ผลิตใช้มาตรฐานอีกต่อหนึ่ง ซึ่งการทำเช่นนี้จะเกิดผลได้ต่อเมื่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงพอ แต่ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ

ประชาชนไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพเป็นหลักในการซื้อขายสินค้า มักคำนึงถึงราคาเป็นใหญ่ เพื่อที่จะให้การส่งเสริมมาตรฐานสัมฤทธิ์ผลได้ ควรเน้นการส่งเสริมทั้งประชาชนผู้บริโภค และโรงงานผู้ผลิตไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งทำได้โดย

1. ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยขอความร่วมมือจากคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ หรือ เลือกล้อที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่งานด้านมาตรฐาน เช่น จักรายการทีวีหลังข่าววันละ 1-2 นาที เล่นอเรื่องราวเกี่ยวกับมาตรฐาน ประโยชน์ของมาตรฐาน สินค้าที่โตมาตรฐานในปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งการทำรายการเช่นนี้ต้องเสียงบประมาณมาก อาจจะมีการหาผู้อุปถัมภ์รายการ เพื่อสนับสนุนบ้างจะได้ช่วยลดค่าใช้จ่ายลง

2. จัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปแนะนำ ชักชวนโรงงานผู้ผลิตให้รู้จักและหันมาใช้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ โดยเจ้าหน้าที่ที่ออกไปต้องมีความรู้ในเรื่องการมาตรฐานพอควร สามารถที่จะให้คำแนะนำในด้านการควบคุมคุณภาพของโรงงาน ตลอดจนสามารถให้คำปรึกษาในปัญหาต่าง ๆ ที่โรงงานประสบ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อถือทั้งตัวเจ้าหน้าที่และสำนักงานฯ ด้วย

จากข้อเสนอนี้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงการแก้ไขในวิธีปฏิบัติงานเท่านั้น สำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานก็ต้องมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้นด้วย ผลลัพธ์ที่ออกมาจึงจะสมบูรณ์ได้ ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการศึกษาในเรื่องการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานฯ โดยมุ่งศึกษาในเรื่องของการวางแผนอัตราค่าส่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการค้นหาเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติตรงตามสายงาน และให้เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานฯ จะต้องหาวิธีการในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยจัดให้มีการประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ และพยายามค้นหาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการบริหารและความรู้ด้านการมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งที่เจ้าหน้าที่ยังขาดอยู่ จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ฝึกฝนเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และมีความซื่อสัตย์สุจริต ค้นหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยให้เพียงพอกับความต้องการของเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และจะต้องลงโทษเจ้าหน้าที่อย่างเด็ดขาด หากมีการใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ผิด การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น หากมีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะเป็นการเอื้ออำนวยให้การดำเนินงานในสำนักงานฯ สามารถบรรลุถึงประสิทธิผลได้

สรุปได้ว่า ปัญหาสำคัญที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมประสบอยู่ และจำเป็นต้องแก้ไขโดยด่วน ได้แก่

1. ปัญหาด้านเครื่องมือตรวจสอบ ปัญหานี้นับเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่มีผลโดยตรงต่อการดำเนินงานของสำนักงานฯ เนื่องจากการขาดเครื่องมือตรวจสอบ ไม่ว่าจะเป็นปริมาณเครื่องมือตรวจสอบที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับการใช้งาน หรือยังไม่มีเครื่องมือตรวจสอบนั้น ๆ ย่อมมีส่วนทำให้การดำเนินงานด้านการกำหนดมาตรฐาน และการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐานล่าช้าไป และที่สำคัญอย่างยิ่งทำให้การดำเนินการควบคุมติดตามการใช้เครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่ได้ผลเต็มที่ โดยเฉพาะกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน หากไม่สามารถดำเนินการให้ทันการ กรณีมีผู้ละเมิด ย่อมทำให้เกิดผลเสียอย่างมากต่อความปลอดภัยของประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศชาติได้ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดเครื่องมือตรวจสอบ จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยรีบด่วน โดยต้องพยายามจัดหาเครื่องมือตรวจสอบที่จำเป็นต้องใช้ในการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเป็นอันดับแรกก่อน จึงค่อยจัดหาเครื่องมือตรวจสอบอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเป็นอันดับรองต่อไป ซึ่งอาจกระทำได้โดยการของบประมาณจากรัฐบาลเป็นกรณีพิเศษ หรือขอความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทางสำนักงานฯ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ในขั้นนี้แล้ว โดยพยายามจัดหาเครื่องมือตรวจสอบที่หน่วยตรวจสอบอื่นไม่มีไว้ใช้ในสำนักงานฯ อยู่เสมอ

2. ปัญหาความไม่พร้อมของข้อมูล ปัญหานี้นับว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสำนักงานฯ เช่นกัน เนื่องจากความไม่พร้อมของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวิชาการหรือทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการมาตรฐาน มีผลทำให้การดำเนินงานด้านกำหนดมาตรฐาน และการตอบข้อคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานระหว่างประเทศ หรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่เวียนมาตามล่าช้าไปหรือผิดพลาดได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการมาตรฐานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งอาจกระทำได้โดยการรวบรวมข้อมูลทั้งทางวิชาการและข้อมูลทางเศรษฐกิจที่จำเป็นไม่่ว่าจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิหรือแหล่งข้อมูลทุติยภูมิไว้ให้พร้อม และจัดให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการนำมาใช้งาน ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงานฯ ควรเน้นและให้ความสำคัญในการหาข้อมูลปฐมภูมิ โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

3. ปัญหาด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ให้มีการนำมาตรฐานไปใช้ หากมาตรฐานที่กำหนดขึ้นแล้ว ไม่มีการถูกนำไปใช้ไม่ว่าด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด บัคลုပ်การนำมาตรฐานไปใช้ยังไม่แพร่หลายนัก ทั้งนี้ ผู้ผลิตอาจไม่เห็นถึงความจำเป็นหรือประโยชน์ที่ได้รับ ผู้บริโภคอาจไม่สนใจหรือไม่รู้และยังไม่เห็นถึงประโยชน์ของการมาตรฐาน ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์หรือการเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องราวของการมาตรฐานยังไม่มีประสิทธิภาพพอ ทางสำนักงานฯ ควรปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งอาจกระทำได้โดยการขอความช่วยเหลือจากคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ สำหรับการเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับการมาตรฐานควรเลือกใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถเข้าถึงผู้บริโภคส่วนใหญ่ได้ เช่น การใช้สื่อโทรทัศน์ ซึ่งจะเสียค่าใช้จ่ายมาก แต่อาจกระทำได้โดยการหาผู้อุปถัมภ์รายการ ในส่วนที่สำนักงานฯ ดำเนินการเผยแพร่อยู่ เช่น การจัดทำข่าวสาร การจัดนิทรรศการ การสัมมนา หรือการส่งเจ้าหน้าที่ไปแนะนำผู้ผลิต เป็นต้น ควรปรับปรุงให้มีความน่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์มากกว่านี้

จะเห็นได้ว่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ดังกล่าวที่สำนักงานฯ ประสบอยู่ หากได้รับความสนใจที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยอาศัยแรงสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านงบประมาณบ้าง ย่อมสามารถทำให้การดำเนินงานของสำนักงานฯ บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น จากความสำเร็จดังกล่าวย่อมเป็นแรงสนับสนุนและผลักดันให้นโยบายการส่งเสริมการใช้สินค้าไทย และนโยบายส่งเสริมการส่งออกของรัฐบาลบรรลุผลเร็วยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์และออกแบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานฯ ซึ่งก็เป็นไปตามขอบเขตของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เพราะการที่จะศึกษาถึงปัญหาการดำเนินงานของสำนักงานฯ ผู้ที่จะรู้ปัญหาและให้ข้อคิดเห็นได้ดี ย่อมเป็นผู้ที่ทำงานในหน่วยงานนั้น แต่เนื่องจากสำนักงานฯ เป็นสถาบันมาตรฐานแห่งชาติของประเทศไทย หากจะศึกษาถึงปัญหาด้านการมาตรฐานของประเทศแล้ว การสอบถามข้อคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ เพียงฝ่ายเดียวย่อมเป็นการไม่เพียงพอ ควรสอบถามข้อคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานการมาตรฐานด้วย เช่น คณะกรรมการวิชาการ ผู้ผลิต และผู้บริโภค

เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการมองปัญหาในทุกด้านของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สิ่งเล่นอแนะมาสำหรับผู้ที่สนใจ
จะศึกษาถึงปัญหาของการมาตรฐานของประเทศไทยต่อไป



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย